

ELECCIONS EUROPEES 2024

Tema
Cal reforçar la democràcia a les institucions europees
Missatges
- La distància amb que molta gent veu les institucions europees té una relació directa amb una estructura institucional difícil d'entendre i molt millorable democràticament. - Cal abordar una democratització de la política europea ha de formar part del debat quan veiem un creixement de forces polítiques antieuropees.
Relat
És necessari i urgent transformar de dalt a baix el funcionament de la Unió Europea, portar la democràcia a les seves institucions, posar la seva arquitectura al servei dels grans desafiaments del nostre present. Això és: una reforma estructural del procés de presa de decisions a la Unió Europea és condició de possibilitat per a oferir les respostes necessàries als reptes principals d'avui: l'impuls d'una transició ecològica justa realment transformadora, l'aprofundiment d'una autonomia estratègica al servei de les majories socials europees o la posada en marxa d'un procés d'ampliació que reforci, de debò, el projecte europeu. Durant massa temps i massa vegades, Europa ha estat incapaç de actuar a temps; ho ha fet de forma esbiaixada i ineficaç, emprant receptes que ja s'havien provat fallides, o ho ha fet sense tenir en compte com les decisions d'uns quants impactaven sobre les majories. Per democratitzar l'arquitectura institucional de la Unió Europea, la reforma de els tractats és imprescindible, ja que aquests condicionen, de manera estructural, el sentit de les polítiques europees, orientant reglaments i directives, en massa ocasions, en un sentit neoliberal. Per marcar aquest rumb, que necessita una correlació de forces determinada, impulsarem un paquet de reformes que aprofundeixen en una interpretació progressista i transformadora dels tractats. Aquest rumb requereix, doncs, una triple estratègia. En primer lloc, és imperatiu denunciar les contradiccions evidents que deriven dels tractats ara en vigor i que es manifesten, entre altres coses, al incompliment dels tractats per les pròpies institucions europees i els seus Estats membres. La forçosa reforma de l'article 135 de la nostra Constitució, executada amb nocturnitat i traïdoria mentre Alemanya emprava diverses formes d'enginyeria financera ara declarades inconstitucionals, n'és un bon exemple d'això. En segon lloc, cal posar en relleu la incompatibilitat de moltes normes europees, especialment aquelles que promouen l'austeritat, i els textos constitucionals dels Estats membres. En tercer i darrer lloc, és imprescindible explorar els límits que permeten una interpretació dels tractats orientada a la realització dels principis fundacionals del projecte europeu, mobilitzant aquelles normes ja existents —i virtualment ignorades— que prefiguren una Europa més social i democràtica. Un bon exemple n'és el article 116 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea, que permetria aprovar l'harmonització d'impostos a la Unió Europea mitjançant una majoria qualificada, superant el veto dels Estats que són, en realitat, paradisos fiscals. Així, democratitzar l'arquitectura institucional d'Europa passa per:

- aplicar forma universal i vinculant la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea.
- millorar la transparència de les institucions, els organismes i les agències de la Unió Europea.
- lluitar contra la corrupció i limitar la influència dels grups d'interès.
- reforçar el Parlament Europeu i els procediments de representació directa de la ciutadania europea.

Propostes

- Impulsarem un paper més actiu del Congrés dels Diputats al control de l'acció del Govern. En primer lloc, garantint un debat parlamentari abans del Consell Europeu, de manera que siguin públiques i conegudes les posicions que es defensaran a cada reunió del Consell Europeu.
- Impulsarem l'atribució al Parlament Europeu de la participació plena, en peu d'igualtat amb el Consell de Ministres, a tots els procediments legislatius; poder de conformar l'agenda legislativa, en particular conferint-li de forma general la iniciativa legislativa (al costat de la Comissió Europea i els ciutadans), i el poder participar plenament de l'aprovació de la reforma dels tractats.
- El Parlament Europeu hauria de decidir sobre el pressupost de la Unió Europea i tenir capacitat de control complet sobre política d'ingressos i despeses a la Unió Europea, la política fiscal, la política monetària, etcètera.
- Impulsarem una nova Conferència sobre el Futur de la Unió Europea.
- Proposem garantir la transparència en el conjunt de votacions tant al Consell Europeu (caps d'estat) com al Consell de la Unió Europea (ministres).
- Proposem que la Unió Europea desenvolupi alternatives europees a les plataformes i xarxes socials d'altres blocs polítics i socials.
- Proposem regular un referèndum a escala de la UE que sigui convocat pel Parlament Europeu, en casos excepcionals, sobre assumptes especialment importants per a la ciutadania europea.
- Proposem que totes les qüestions que es decideixin, fins ara, per unanimitat es puguin decidir per majoria qualificada.